

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

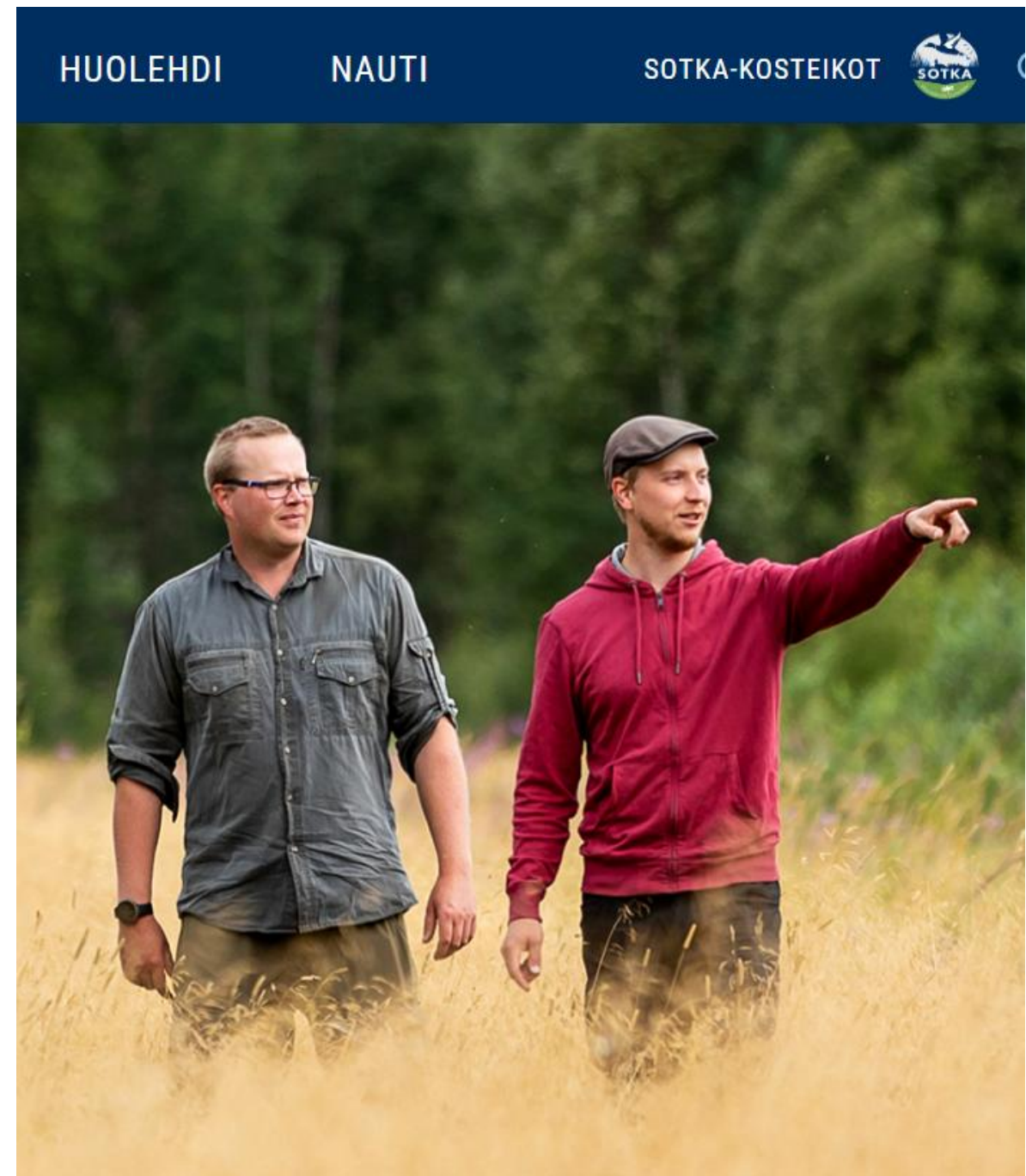
Sidosryhmäyhteistyö kosteikkosuunnittelussa

Ilmastokahvit 18.11.2025

Elina Sorvali, ylitarkastaja, Pirkanmaan ELY-keskus

Lähtökohdat kosteikkotyölle

- Kenelle ja miksi
 - Maanomistaja avainasemassa
 - Kosteikon tavoite
 - Esimerkiksi: kiinnostus vesien tilaan, metsästys ja muu virkistyskäyttö, maisema-arvot ja vaihtelu maisemaan
 - Tavoitteita: vesiensuojelu, luonnon monimuotoisuus, ilmastonmuutoksen hillintä, maisemalliset arvot, riistatalous
 - Suunnitelman tuettava hankkeen päätavoitetta:
 - Maatalouden vesiensuojelu tai
 - Luonnon monimuotoisuuden edistäminen eliöstön elinympäristönä tai viljelymaiseman monipuolistajana tai
 - Ilmastonmuutoksen hillintä: vain eti-tuella toteutettu ilmastosuunnitelma voi saada hoitotuen
 - Tukipolitiikka, lait...

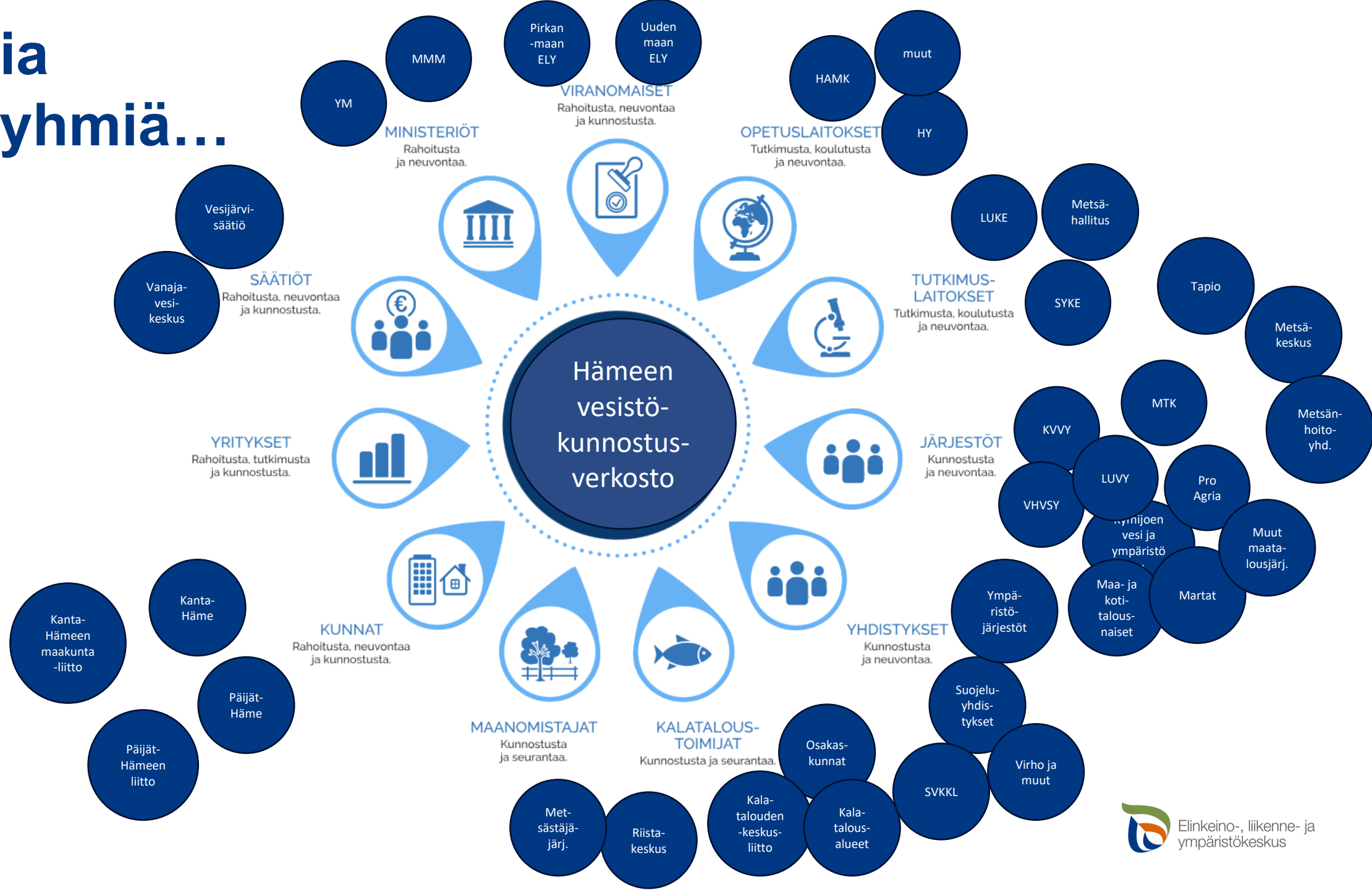

Suunnittelussa huomioon otettavia seikkoja

- Maanomistajuus
- Määräykset, lait, asetukset
- Vaikutukset: muu maankäyttö, viljely, metsänkasvatus, haitat ja hyödyt, arvokkaat alueet, muinaismuistot
- **Vesilaki:**
Vesistön suojeleminen: Vesilaki suojelee vesistöjä ja niiden ympäristöä, joten niiden tilan heikentäminen on lähtökohtaisesti kiellettyä.
Lupaprosessi: Jos hankkeella on potentiaalia heikentää vesistön tilaa, sille on haettava lupa, joka on lainvoimainen ennen hankkeen aloittamista.
Heikentämisen arviointi: Lupaprosessissa arvioidaan hankkeen vaikutuksia ja sen todetaan, onko hanke toteutuskelpoinen vesilain mukaisesti.
Poikkeuslupa: Lupa myönnetään, jos hanketta ei voida välttää ja sen toteutuminen ei aiheuta merkittäviä haittoja.

Erilaisia sidosryhmiä...

Sidosryhmiä: miksi tehdä yhteistyötä

- Maanomistajat, naapurit → haitta
- Kyläyhteisöt, erilaiset paikalliset seurat ja järjestöt → yhteistyö
- Kunnat → säädökset, määräykset, rahoitus?
- Museovirasto → muinaismuistot
- Alueellinen ELY-keskus → elinvoimakeskus, valtakunnallinen lupa- ja valvontavirasto → lupatarpeen arviointi, luontoarvot, olemassa olevat perkausyhtiöt ym., mahdollinen haitan arvio
- urakoitsijat → osaaminen

suunnitelma sisältää seuraavat tiedot:

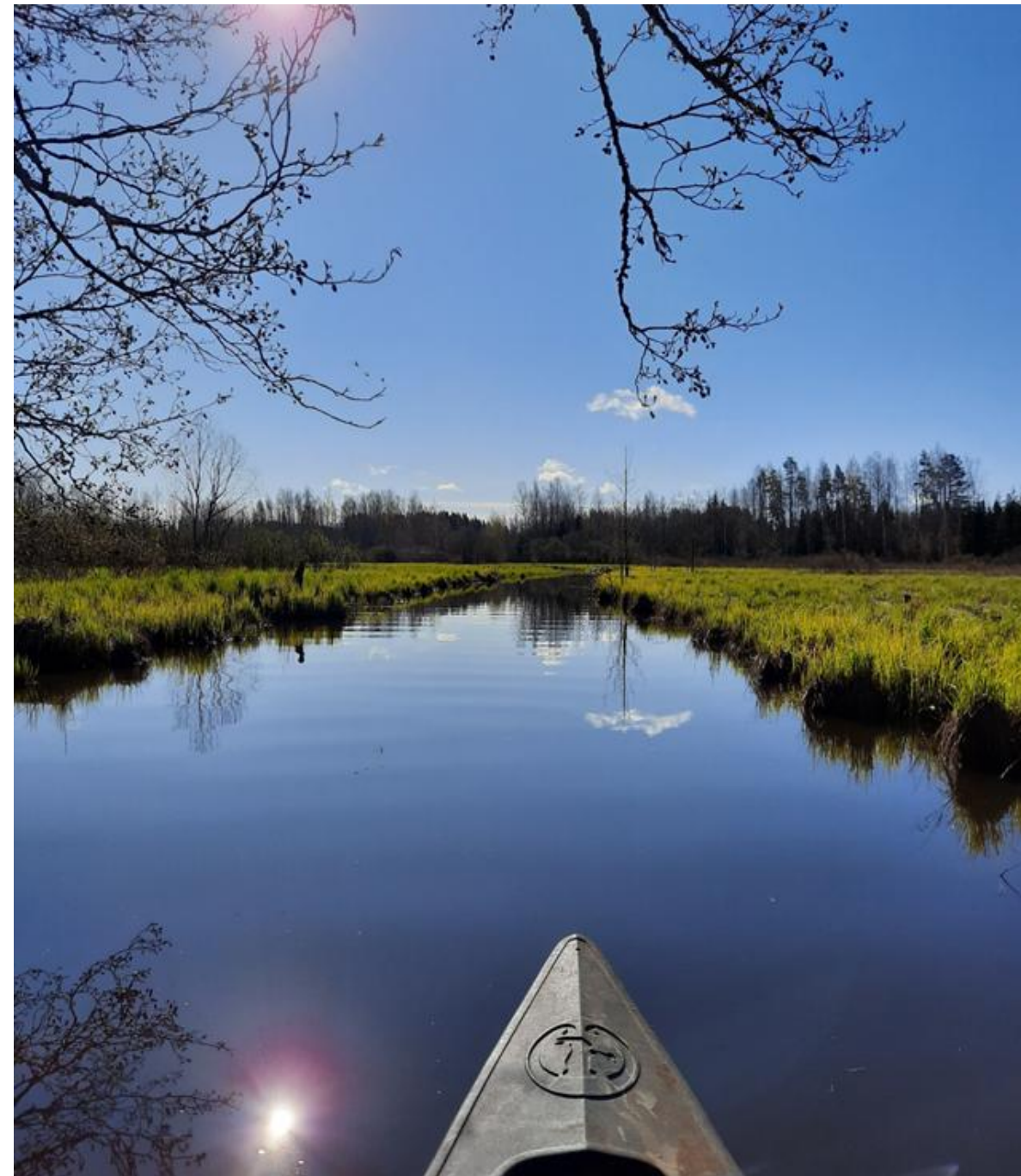
- hankkeen yleiskuvaus ja tavoitteet
- hankkeen pinta-ala
- hankkeen yksilöity toteutustapa ja -aika
- hankkeen toteuttamiseen osallistuvat tahot, toteutus- ja rahoitusvastuut sekä mahdolliset sopimusjärjestelyt
- hankkeen kustannusarvio kustannuserittelyineen ja rahoitussuunnitelma
- hankkeen sijaintikartta
- hankealueen kartta
- selvitys alueen omistussuhteista ja maanomistajien luvat sekä muut mahdolliset hankkeen edellyttämät luvat
- hankkeen toteuttamista varten vaadittavat viranomaisluvut
- yleispiirteinen selvitys perustamisen jälkeisistä hoitotoimenpiteistä.

Kosteikon perustamista koskevaan suunnitelmassa tulee lisäksi olla selvitys:

- 4 §:ssä tarkoitettu peltojen osuudesta valuma-alueesta
- 5 §:ssä tarkoitettu kosteikon pinta-alan suhteesta yläpuolisen valuma-alueen pinta-alaan
- kosteikon perustamistoimenpiteistä
- kosteikkoalueen vesien johtamisesta ja patoamisesta
- kosteikkoalueen penkereistä, syvänteistä, niemekkeistä, saarekkeista ja kasvillisuusvyöhykkeistä
- lietteen tyhjentämisestä kosteikosta
- mahdollisesta fosforin saostukseen käytettävästä aineesta ja menetelmästä
- kosteikon mitoituksesta
- hankkeen vaikutuksista investointialueen ulkopuolella viljeltävien peltojen kuivatustilanteeseen tai muuhun maankäyttöön
- turvepellon turpeen arvioidusta keskimääräisestä paksuudesta ja selvitys siitä, mihin arvio perustuu.

Viranomaisten rooli

- ELY-keskus: valvova viranomainen, vesilain mukainen lupa/ilmoitus
- Patorakenteiden mittavasta rikkoutumisesta sekä merkittävästä muusta riskitilanteesta oltava yhteydessä ELY-keskukseen
- Kuntien omat ympäristönsuojelu- yms. Määräykset
- Kaavat, museoviraston muinaismuistot, Natura ym. Erityiset luontoarvot, pohjavesialue, happamat sulfaattimaat tms.
- EU:n luonto- ja lintudirektiivit

Kiitos!
elina.sorvali@ely-keskus.fi
ylitarkastaja
Pirkanmaan ELY-keskus